

Edukacija zasnovana na drami – Poziv za učesnike

UNFPA i UNICEF zajedno grade mrežu pojedinaca koji teže ka poboljšanju uvjeta u njihovim zajednicama putem inkluzivnih, inovativnih alata u svom profesionalnom djelovanju u BiH. Mi čvrsto vjerujemo u inovativne pristupe neodloživim problemima u zajednici, bez pribjegavanja polemikama zarad publiciteta. Mi čvrsto vjerujemo u ideju da su osnaženi pojedinci i društva, koji su u mogućnosti ispričati svoje price, oni koji također mogu osmisliti rješenja, mobilizirati podršku i izdejsstvovati promjenu. **Stoga, nastojimo da osnažimo užu grupu od 25 pojedinaca, lidera zajednice** da primijene edukaciju zasnovanu na drami u njihovom radu u zajednici, kako bi se poboljšao njihov učinak.

Odabranim učesnicima će biti pružen sveobuhvatan edukativni paket, uključujući mentorsku podršku i male stipendije za primjenu novostečenog znanja u njihovim lokalnim zajednicama.

Opšti cilj:

Ovaj program obuke ima za cilj izgradnju kapaciteta tzv. grassroots lidera za primjenu edukacije zasnovane na drami (eng. theater-based education –TBE) u njihovom radu na podizanju svijesti društva o osjetljivim pitanjima marginaliziranih zajednica, između ostalog,

- *Seksualno i reproduktivno zdravlje i prava (SRZP)*
- *Ravnopravnost spolova (poseban naglasak na preživjele žrtve seksualnog nasilja tokom konflikta)*
- *Prava djevojčica i dječaka da budu zaštićeni od svih oblika nasilja*
- *Marginalizirane zajednice (Romi)*
- *Ostale osjetljive teme.*

Specifični ciljevi:

- Izgraditi kapacitete i vještine učesnika u primjeni vršnjačke edukacije zasnovane na drami kako bi se razvila svijest o pitanjima od interesa;
- Omogućiti razvoj pojedinaca/aktivista pružanjem visokokvalitetne edukacije zasnovane na drami i pomoći;
- Shvatiti osnovne probleme unutar oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava; zaštita adolescenata od svih oblika nasilja i ranog stupanja u brak; Ravnopravnost spolova i stigma povezana sa statusom žrtve nasilja i osmišljavanje načina za njihovo rješavanje putem pristupa edukacije temeljene na dramii; prava marginaliziranih grupa poput Roma;
- Korištenje i primjena tehnika edukacije zasnovane na drami u rješavanju pitanja vezanih uz gore navedene teme;
- Osigurati daljnji prenos znanja i repliciranje.

Profil učesnika:

Prioritet će se dati kandidatima koji ispunjavaju **sljedeće kriterije:**

- **Stručnost i iskustvo.** Učesnici koji su direktno uključeni u tri ključna sektora kao što je navedeno u nastavku, poput predstavnika struktura vlasti, NVO aktivista, pružatelja usluga, lidera mladih i sl.
  - **seksualno i reproduktivno zdravlje i prava**
    - *Zdravlje Roma i/ili društveni razvoj,*
    - *Seksualno i reproduktivno zdravlje,*
    - *Rano stupanje u brak*
    - *Spolno prenosive bolesti,*
    - *HIV/AIDS, upotreba droga,*
    - *Razvoj mladih*
    - *Seksualno ponašanje, i*
    - *Šira promocija zdravlja*

- **Ravnopravnost spolova**
  - *Rodne uloge – muške i ženske društvene uloge i norme i kako se one odnose na nasilje*
  - *Stigma žrtava – stigmatizacija žrtava rodno uvjetovanog nasilja ili spolnog nasilja u konfliktu; uključujući i stigmatizaciju povezanu s psihosocijalnim tretmanom počinitelja rodno uvjetovanog nasilja.*

- **Prava djece**
  - *Zaštita djece/adolescenata, naročito romske populacije, od svih oblika nasilja (fizičkog, seksualnog i emocionalnog nasilja, uključujući i fizičko kažnjavanje, vršnjačko nasilje i potencijalno sigurnost na internetu)*
  - *Ključni naglasak na rješavanju društvenih normi koje društveno opravdavaju nasilje nad/među djecom/adolescentima*

i druga osjetljiva pitanja, koja se odnose na prava marginaliziranih i obespravljenih zajednica

- **Buduće korištenje znanja stečenog tokom obuke.**
  - Kandidati koji će primijeniti stečena znanja kreiranjem barem 4 nastupa mladih koja će se baviti relevantnim temama, uz skromnu podršku UNFPA i UNICEF-a u tom procesu.

- **Ostale kvalifikacije.**
  - Kandidati koji su demonstrirali ličnu predanost drami kao sredstvu podizanja svijesti u zajednicama što se dokazuje angažmanom u radu s NVO ili u radu zajednice; imaju interes ili iskustvo u pozorišnoj metodologiji, drami i glumi, uključujući i improvizaciju;
  - Otvorenost za učenje, rast i prihvatanje konstruktivne kritike što se procjenjuje na osnovu izjave kandidata o namjeri za obuku
  - Posjedovanje sposobnosti uključivanja grupe u obrazovni proces, uvažavanje interaktivnog modela učenja, stvaranje ugodnog okruženja, prenošenje tačnih informacija, posredovanje u sukobu i razumijevanje dinamike grupe.
  - Potiču se na prijavu učesnici iz sljedećih mjesta: Kakanj, Tuzla, Visoko, Živinice, Goražde, Prijedor, Mostar, Banja Luka, Trebinje, Modriča i Brčko, jer su to mjesta na kojima će se projekat provoditi;
  - **Mogućnost učestvovanja na obje radionice obuke po 5 dana – 5 dana u novembru i 5 dana u decembru.**
  - **Učesnici bi također trebali govoriti engleski, jer će se možda neke od obuka odvijati na engleskom jeziku**

Logistički podaci:

Obuke će se organizirati u vidu dvije petodnevne sesije (jedna u novembru, a druga u decembru), koje će voditi dva stručnjaka iz oblasti edukacije zasnovane na drami.

Obuke će se provoditi u BiH, a sve povezane troškove za učešće u ovoj obuci (prevoz, alati za učenje, prostor, hrana i smještaj, itd.) će pokriti UNFPA i UNICEF.

Postupak prijave:

Molimo Vas da dostavite Vaše životopise s motivacijskim pismima do 10. novembra 2016. godine na ime Nadja Firdus na sljedeći e-mail: firdus@unfpa.org

Uvod:

Ne postoji priča niti forum bez problema! To može biti nešto što predstavlja smetnju Vašoj zajednici, grupi, organizaciji, pa čak i Vama samima. Kroz forumski teatar možemo izvršiti uticaj na donositelje odluka i saznati šta ljudi zaista misle.

To je učinkovit način za pokretanje dijaloga čak i između subjekata kojima je potrebno malo pokretačke snage. Osim toga, možemo dati glas onima koji nemaju niti jedan ili onima kojima je potrebno sigurno okruženje.

Reproduktivno zdravlje i prava (SRZP), ravnopravnost spolova (s posebnim naglaskom na preživjele žrtve seksualnog nasilja tokom konflikta), prava djece, prava djevojčica i dječaka da budu zaštićeni od svih oblika nasilja i ostale osjetljive teme se često previde i tretiraju kao marginalne zbog pridružene percepcije kontroverze koja ih okružuje. Međutim, ta percepcija ne mijenja značaj pristupanja tim pravima, naročito za adolescente i mlade. Iako naizgled modernizirano, naše društvo se suočava s kontinuiranom ponovnom tradicionalizacijom različitih društvenih normi, obrazaca ponašanja i stavova, što rezultira novim generacijama mladih ljudi kojima su potrebni dodatni naponi, vrijeme i sredstva za osnaživanje kako bi tražili i imali pristup svojim osnovnim ljudskim pravima, uključujući i zaštitu od štetnih praksi, zaštitu od ranog stupanja u brak, osnovni pristup uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja namijenjenih mladima i ostalo. To je naročito potrebno za ključne populacije i one najranjivije u društvu, uključujući i Rome. Imajući na umu navedeno, potrebne su dodatne aktivnosti na rušenju predrasuda putem otvorenog dijaloga i konstruktivnog razmišljanja o onome što bi trebala biti osnovna, uobičajena i svakodnevna pitanja.

Istovremeno, pitanja seksualnog nasilja u sukobu imaju dalekosežne, dugoročne posljedice za žrtve, njihove porodice i cijele zajednice zbog transgeneracijskog prenosa traume i stigme koja je s tim povezana. Istraživanje o stigmatizaciji žrtava seksualnog nasilja u konfliktu pokazalo je da se žrtve suočavaju s nekoliko nivoa diskriminacije, isključenosti i otuđivanja od zajednice. Ova vrsta stigme je tako dosljedna, ubjedljiva i izdržljiva s nerijetko krajnim ishodom internalizacije kod žrtava, što u konačnici rezultira njihovim sveukupnim samoisključenjem iz zajednice. Ne može doći do poboljšanja položaja žrtava u društvu, ukoliko su oni u svom položaju rezignirani i ne žele tražiti promjenu. Osim toga, istraživanje je pokazalo da je psihosocijalna podrška navedena kao potreba broj jedan i ona predstavlja prioritet za žrtve i njihova nastojanja da se oporave i da vrate svoje živote.

Ova situacija jasno ukazuje na potrebu za javnim raspravama o stigmati, predrasudama i diskriminaciji sa kojima se žrtve suočavaju u njihovom svakodnevnom životu, a koji dolaze s različitih strana –zajednice, prijatelja, poznanika, pa čak i porodice. Ono što je važno je imati na umu je da su često svi ti stavovi rezultat nepoznavanja problematike, nedostatka informacija ili potpune nesvjesnosti po pitanju osjetljivosti izuzetno marginaliziranih skupina – a to je nešto što se može riješiti. Rješenje nije lako, ali je relativno jednostavno kao koncept.

Romi su najbrojnija, najviše obespravljena i najranjivija manjina u BiH. Sadašnja situacija u većini romskih porodica u BiH je hronično multidimenzionalno siromaštvo. Jaz između Roma i većinskog stanovništva u pogledu obrazovanja, zdravlja, pristupa stambenom zbrinjavanju, kao i zapošljavanju je značajan, a žene Romkinje su naročito ugrožene. Romska djeca imaju tri puta veću vjerovatnoću da će živjeti u siromaštvu u odnosu na njihovo susjedstvo; oni imaju pet puta veću vjerovatnoću pothranjenosti; oni su dvostruko skloniji zaostajanju u razvoju; stopa pohađanja osnovne škole je za jednu trećinu manje od državnog prosjeka, dok je njihova stopa imunizacije 17 puta manja od prosjeka.

Osjetljivost romske djece uzrokovana je generacijskom socijalnom isključenosti, diskriminacijom i porodičnim siromaštvom. Romsko stanovništvo, naročito djeca suočavaju se s velikim nedostacima po pitanju pravičnosti u sektorima obrazovanja (od stopa kod predškolskog obrazovanja do srednjih škola, te pismenosti uopšteno), zdravlja (manjkavosti kod imunizacije, prenatalne njege, stope nataliteta adolescenata, zdravstvene zaštite za djecu, te nedostatak poticajnog okruženja u kući), zaštita djece (izloženost i slabo prijavljivanje nasilja, zanemarivanje i zlostavljanje), načini života (veća zloupotreba pušenja i alkohola), kao i u svim ostalim sektorima.

Romska djeca nisu dobro integrirana u društvo zbog diskriminacije od strane neromske populacije i fizičke izolacije nekih romskih zajednica. Javnost Rome povezuje sa siromaštvom, prosjačenjem, lošim higijenskim navikama, rizičnim ponašanjem i u sukobu sa zakonom, nedostatkom odgovornosti i otporu prema temeljnim vrijednostima.

Kada je riječ o ženama i djevojkama Romkinjama, očigledno je da su patrijarhalne vrijednosti i rodne uloge duboko ukorijenjene kod ove grupe stanovništva. Dokazi su vidljivi iz nekoliko pokazatelja, kao što su pristup obrazovanju, rano stupanje u brak i stavovi prema nasilju u porodici. Indeks rodnoeg pariteta obračunat prilikom Anketiranja Roma (MIC 2011-2012) jasno ukazuje na manji broj djevojčica koje imaju pristup obrazovanju u odnosu na dječake, gdje je najočiglednija razlika u srednjem obrazovanju. Nadalje, istraživanje pokazuje da se 15% žena Romkinja u dobi od 20–49 godina udalo prije navršanih 15 godina, dok je 48% žena iste dobi sklopilo brak prije nego što su napunile 18

godina. Najveći postotak žena koje su se udale kao maloljetnice pripada grupi neformalnog obrazovanja i najnižeg socioekonomskog statusa. Konačno, u smislu stavova prema nasilju u porodici, istraživanje pokazuje da su Romkinje sklonije vjerovanju da muž/partner ima pravo udariti ili istući svoju ženu/partnericu, s ponovnim naglaskom da ovakvo uvjerenje dominira kod manje obrazovanih žena. 57% romske djece u dobi od 2-14 godina bili su podvrgnuti nekoj od mjera prinudnog odgoja od strane njihovih roditelja ili drugog odraslog člana domaćinstva.